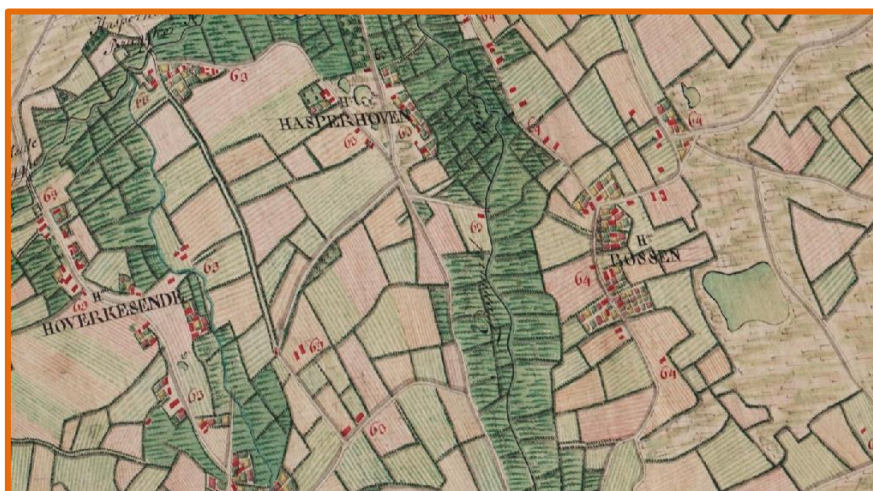

ARCHEOLOGIENOTA PELT – SLAGMOLENSTRAAT

S. VERSTREKEN, K. BOUCKAERT, N. GEELLEN,
D. WIJNS & J. CLAESEN

OKTOBER 2025

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Pelt – Slagmolenstraat

Auteur(s)

Stien Verstreken, Kevin Bouckaert, Niels Geelen,
Dimitri Wijns & Jan Claesen

Projectnummer

2025J46

Plaats en datum

Kortenaken, oktober 2025

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2025J46
ISSN 2034-5615

© 2025 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen .....</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoekopdracht .....</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen .....</i>	7
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	7
1.5	<i>Onderzoeksvragen .....</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie .....</i>	8
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	10
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering .....</i>	11
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	20
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	24
3.4	<i>Archeologische verwachting .....</i>	31
4	Resultaten bureauonderzoek	33
4.1	<i>Algemeen .....</i>	33
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen .....</i>	33
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek .....</i>	34
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	36
5	Bibliografie	37
6	Figurenlijst.....	38
7	Plannenlijst.....	39

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

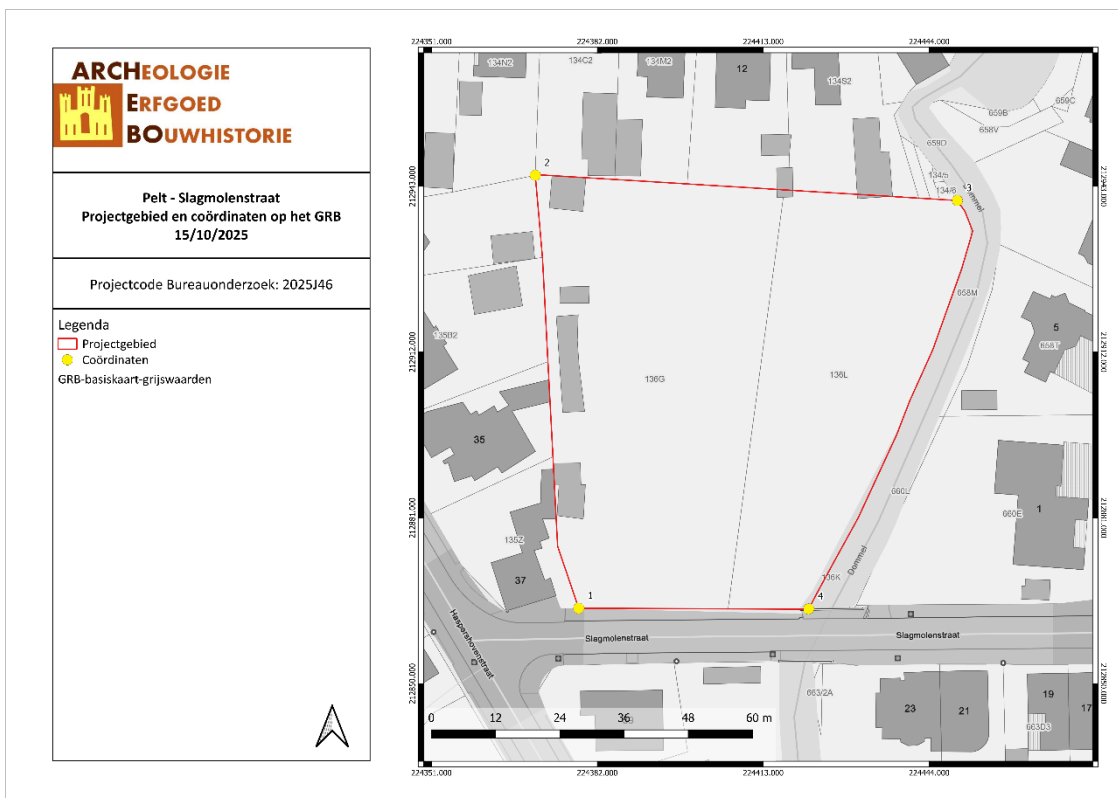
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bv een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Slagmolenstraat te Overpelt, een deelgemeente van Pelt (Limburg). De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in twee loten. De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 5220 m².

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in oktober 2025 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

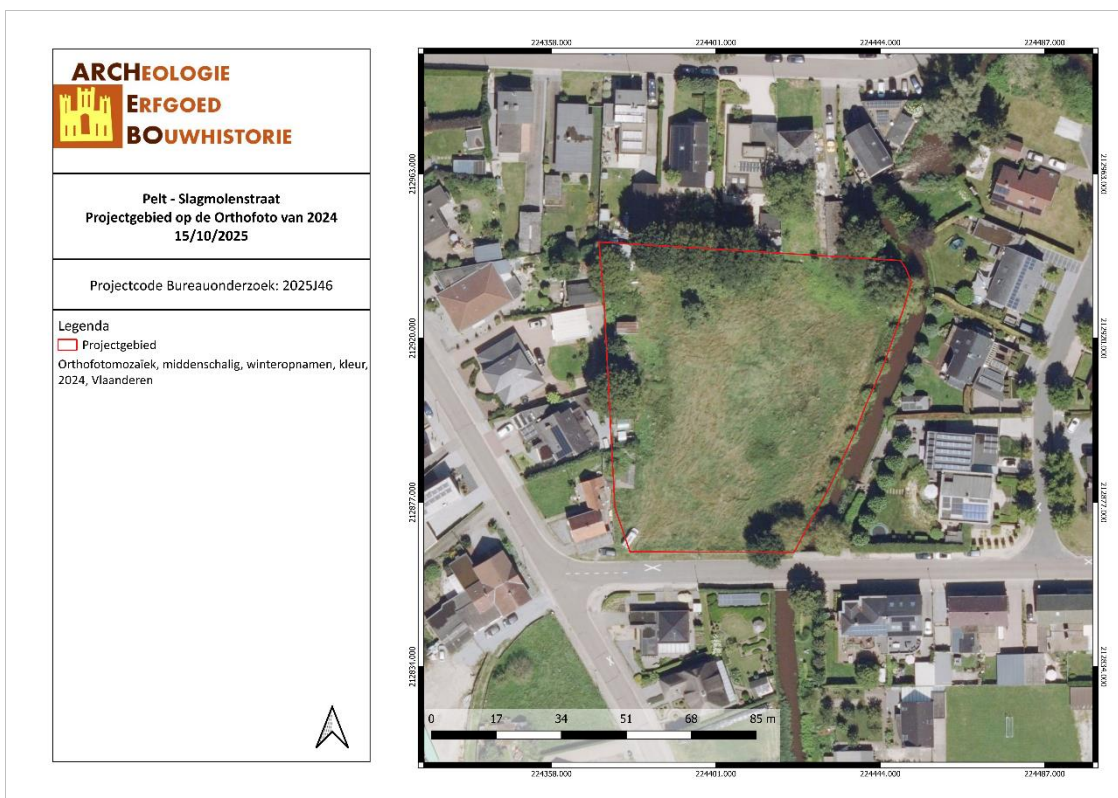
Administratieve fiche																									
Naam site:	Pelt - Slagmolenstraat																								
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem																								
Ligging:	Limburg, Pelt, Overpelt, Slagmolenstraat																								
Kadaster:	Pelt, afdeling 1/Overpelt afdeling1, sectie A, percelen 136G en 136L																								
Coördinaten:	<table border="0"> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>224378.59</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>212864.12</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>224370.97</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>212945.17</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>224449.65</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>212939.92</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>X</td> <td>224421.73</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>212863.45</td> </tr> </table>	1	X	224378.59		Y	212864.12	2	X	224370.97		Y	212945.17	3	X	224449.65		Y	212939.92	4	X	224421.73		Y	212863.45
1	X	224378.59																							
	Y	212864.12																							
2	X	224370.97																							
	Y	212945.17																							
3	X	224449.65																							
	Y	212939.92																							
4	X	224421.73																							
	Y	212863.45																							
Uitvoerder:	ARCHEBO bv Merelnest 5 3470 Kortenaken																								
Projectcode bureauonderzoek:	2025J46																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever																								
Grootte projectgebied:	ca. 5220 m ²																								
Uitvoeringsperiode:	oktober 2025																								
Reden van de ingreep	verkaveling																								
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.																								
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, Pelt, Overpelt																								

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

PESL/15/10/25/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025)

PESL/15/10/25/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning. De afbraak van de gebouwen dienen te gebeuren tot op het maaiveld of onder toezicht van een erkend archeoloog. Indien er bomen dienen geroid te worden, moet dit ook gebeuren tot op het maaiveld. De te bewaren bomen dienen ontzien worden van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

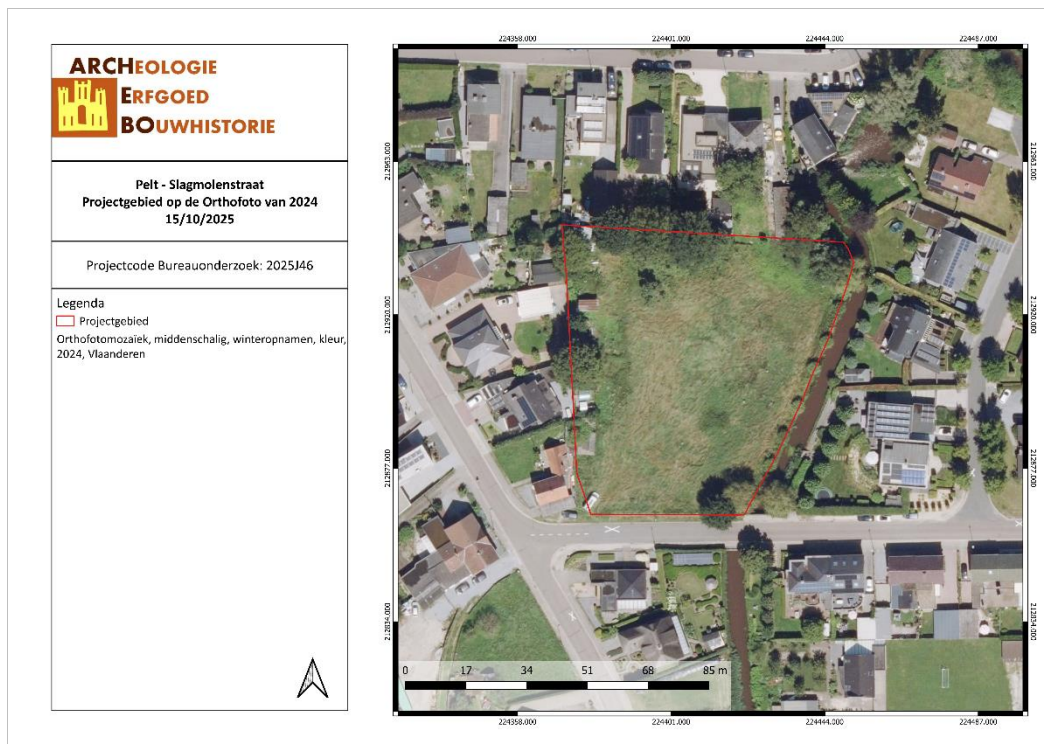
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

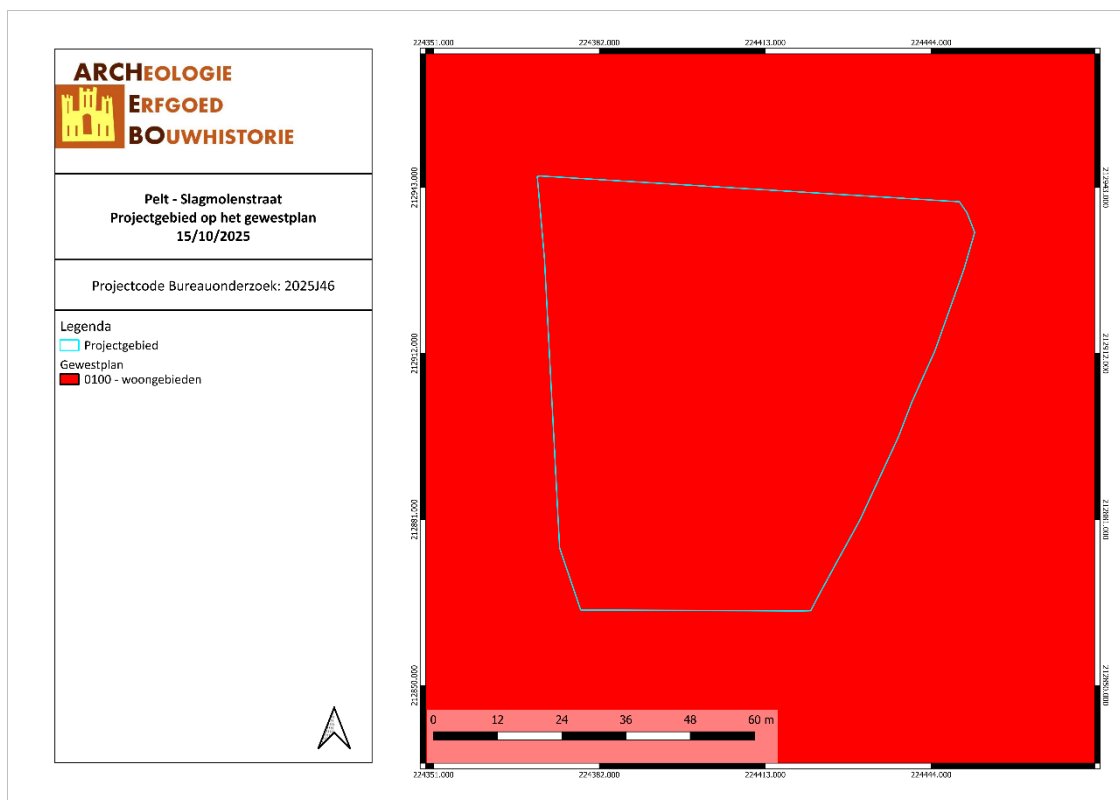
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het zuiden aan de Slagmolenstraat. Het terrein is grotendeels in gebruik als weiland. Rondom het projectgebied zijn enkele bomen terug te vinden. In het westen van het projectgebied zijn enkele gebouwen/schuren terug te vinden. Op het gewestplan wordt het volledige projectgebied gekarteerd binnen woongebied.

PESL/15/10/25/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

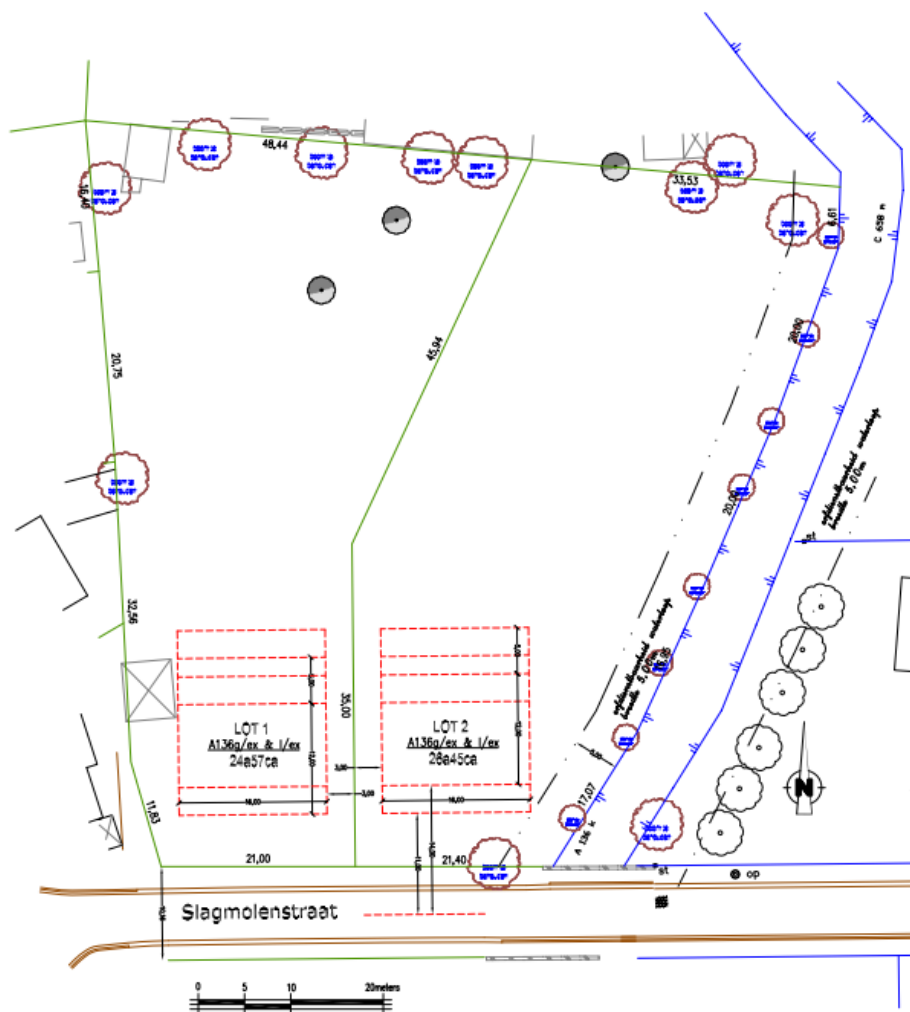
PESL/15/10/25/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zijn reeds bomen en een aantal schuren aanwezig. Deze bomen dienen bewaard te blijven en zullen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek. De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in twee loten. Deze loten liggen haaks op de Slagmolenstraat en zullen via deze weg betreden worden. De toekomstige woningen zullen geplaatst worden achter de rooilijnen. Verder dienen er nutsvoorzieningen aangelegd te worden zoals elektriciteit, water, riolering en dergelijke. Daarnaast zijn er nog voor- en achtertuinen. Tot slot dient er in het oosten een strook vrijgehouden te worden van ca. 5 m voor de erfdienstbaarheid van de waterloop.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat en er nog niet geweten is welke woningen er in de toekomst gebouwd zullen worden en tot welke diepte er verstoring zal plaatsvinden, in zowel de tuinzones als op de bouwplaatsen. Wordt er uitgegaan van een volledige verstoring van het gebied. Hierbij zullen er geen bodemingrepen plaatsvinden in het oosten van het projectgebied nabij de waterloop en zullen de bomen bewaard blijven. Deze gebieden mogen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek.

Figuur 6: Verkavelingsplan (Oprachtgever, 2025)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

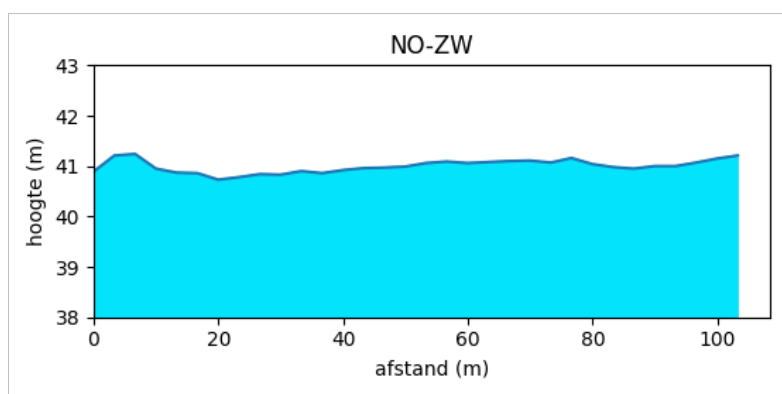
De gebruikte kaarten werden in georeferentieerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

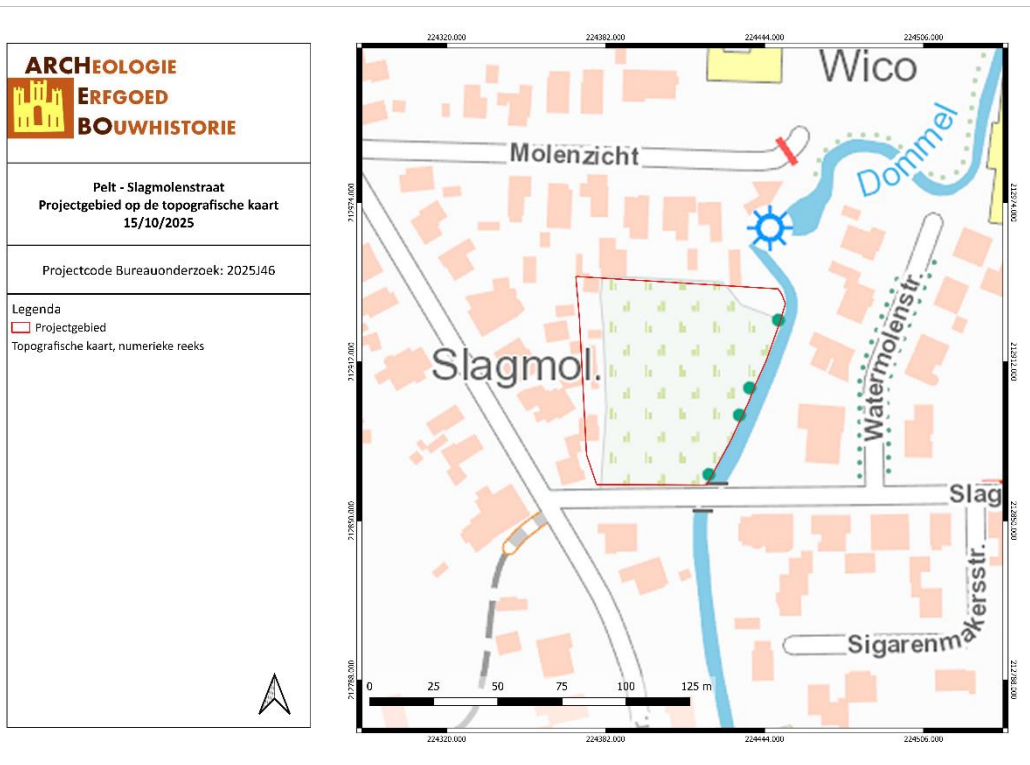
Het projectgebied ligt aan de Slagmolenstraat te Overpelt, een deelgemeente van Pelt, een plaats en gemeente gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente Pelt wordt omringd door de gemeentes Valkenswaard (NL), Hamont-Achel, Bocholt, Peer, Hechtel-Eksel en Lommel. De gemeente bestaat uit meerdere deelgemeentes zoals Overpelt, Neerpelt en Sint-Huibrechts-Lille. Het projectgebied ligt ten noorden van de dorpskern van Overpelt in een lintbebouwing. Ten oosten van het projectgebied ligt het station van Neerpelt. In de wijdere omgeving zijn in het oosten akkerlanden terug te vinden.¹

De hoogte van het projectgebied stijgt van 41 m TAW in het noordoosten naar 41,40 m TAW in het zuidwesten, een stijging van 0,40 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. In de wijdere omgeving is waar te nemen dat het projectgebied ten noorden van een helling gelegen is. De dichtstbijzijnde waterloop ligt direct ten oosten van het projectgebied. Door de nabije ligging van water is de trefkans voor steentijd sites in dit gebied eerder hoog.

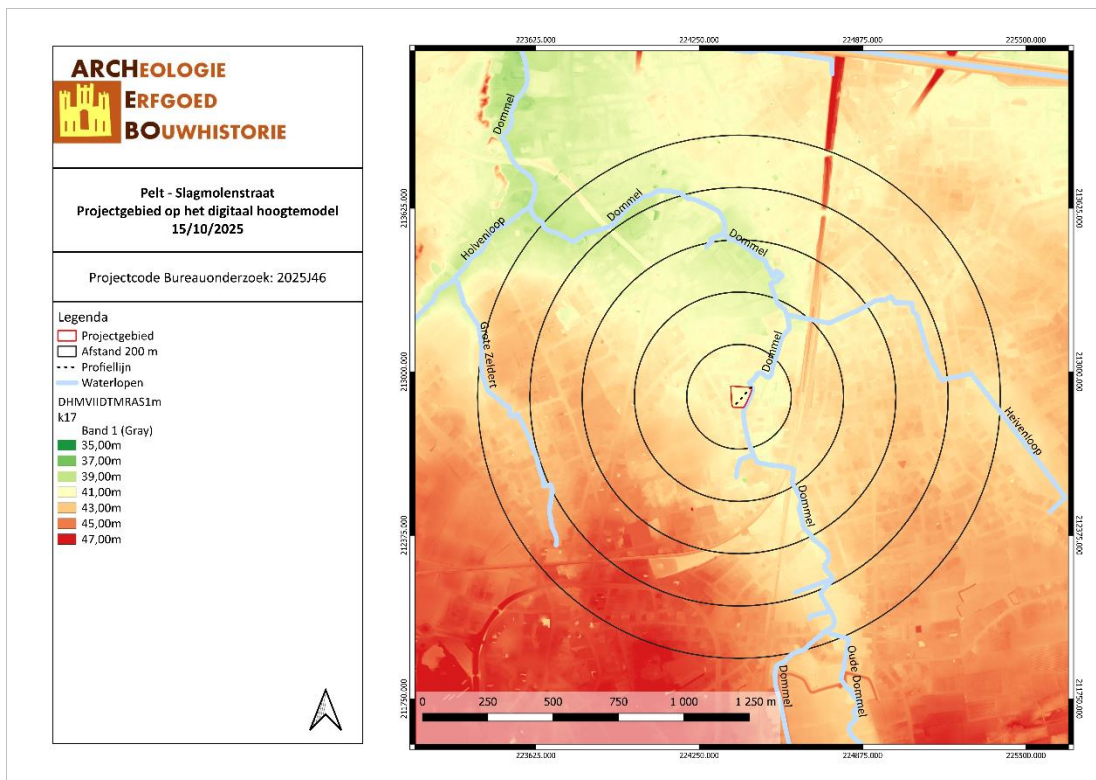
Figuur 7: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NO-ZW) (Geopunt, 2025)

¹ Wikipedia, "Pelt", in Wikipedia, geraadpleegd 15 oktober 2025, [https://nl.wikipedia.org/wiki/Pelt_\(gemeente\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Pelt_(gemeente)); Wikipedia, "Overpelt", in Wikipedia, geraadpleegd 15 oktober 2025, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Overpelt>

PESL/15/10/25/5 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025)

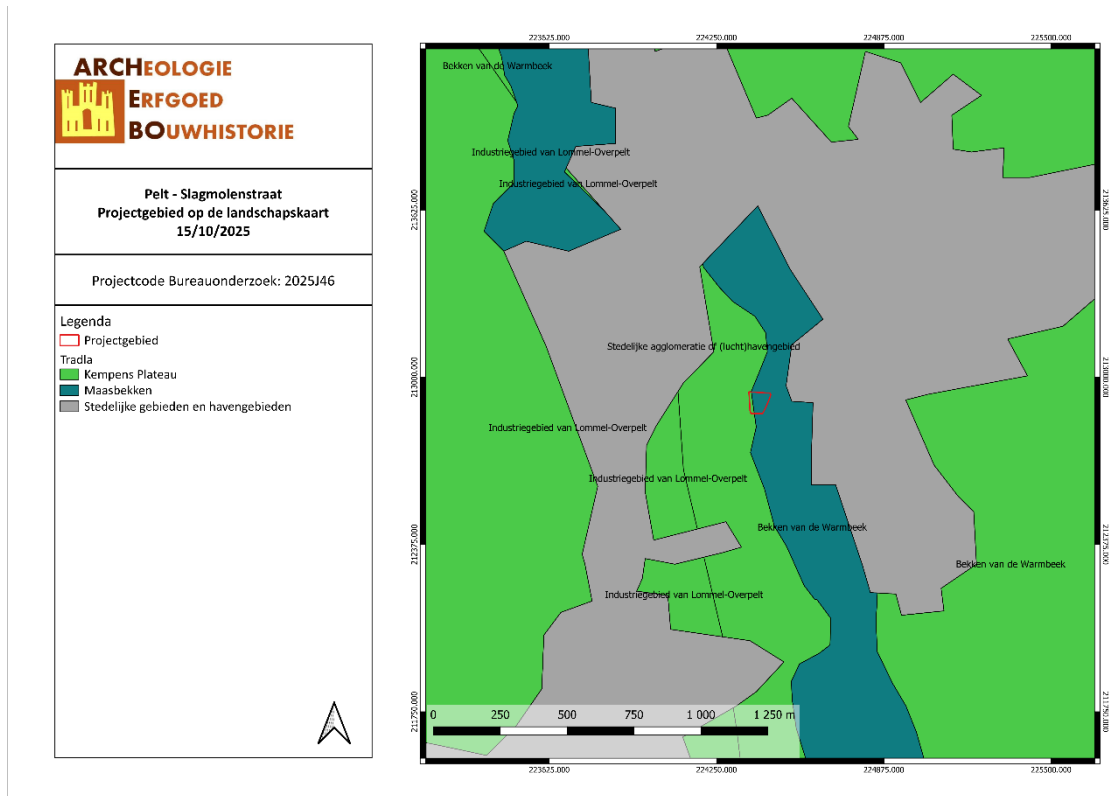
PESL/15/10/25/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen het Maasbekken en het Kempens Plateau en meer bepaald in het Bekken van de Warmbeek.

PESL/15/10/25/7 - Digitale aanmaak

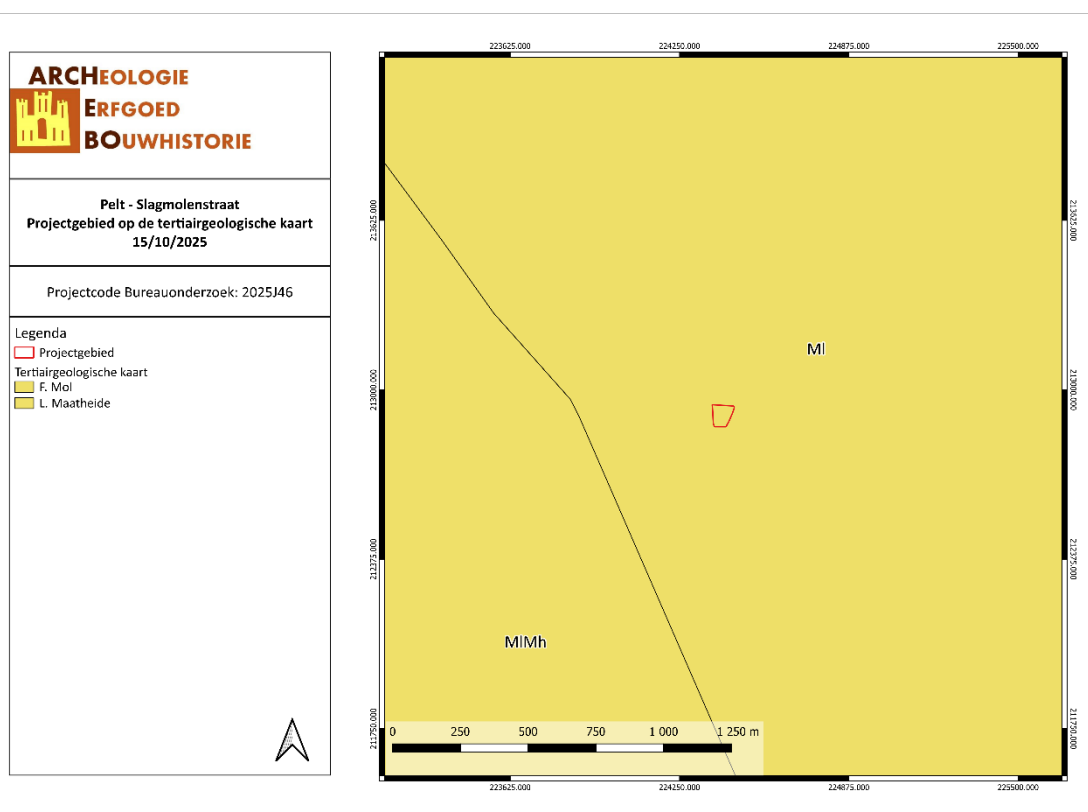
Figuur 10: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de Formatie van Mol.

De Mol-formatie wordt gekenmerkt door lichtgrijs tot wit kwartszand. Door het uitzonderlijk hoge kwartsgehalte en de chemische zuiverheid van het zand wordt het in het gebied tussen Mol en Lommel gewonnen als silicazand. In boorgaten zijn enkele zeldzame dunne kleilagen aangetroffen. Er zijn geen macrofossielen aanwezig. Er zijn bruinkoolhorizonten aanwezig, die doorgaans rijk zijn aan klei, en ten minste één van deze horizonten, de Maat-bruinkool, kan worden gecorreleerd als stratigrafische marker. Daarom wordt deze een bedstatus toegekend aan het Maat-bruinkoolbed. Een ander jonger bruinkoolbed, de Russendorp-bruinkool, dat ooit werd voorgesteld als stratigrafische marker, is te discontinu om betrouwbaar te kunnen worden gecorreleerd.

De dikte van de formatie neemt toe van west naar oost. In het gebied Kasterlee-Mol-Dessel ten westen van de Poppel-Rauw-breukzone bedraagt de totale dikte van de formatie tussen 12 en 28 meter, met 5 tot 10 meter voor het Donk-lid en 7 tot 22 meter voor het Retie-lid. De zandgroeven van Donk en Pinken, dicht bij de breukzone Poppel-Rauw, vertonen een duidelijke toename van de dikte van het Donk-lid tot 24 meter. Vanaf deze breukzone naar het oosten komen de Maatheide (tot bijna 40 m), Donk (ongeveer 25 m) en Retie (ongeveer 25 m) leden voor, het Maat Lignite Bed (ongeveer 3 m), het informele 'niveau 3'-bed (7 m) en het grovere informele 'niveau 1-2 zandinterval' (15 m) onder het Retie-lid en boven het duidelijk verhoogde gammastralingssignaal van de top van de Kasterlee-formatie.²

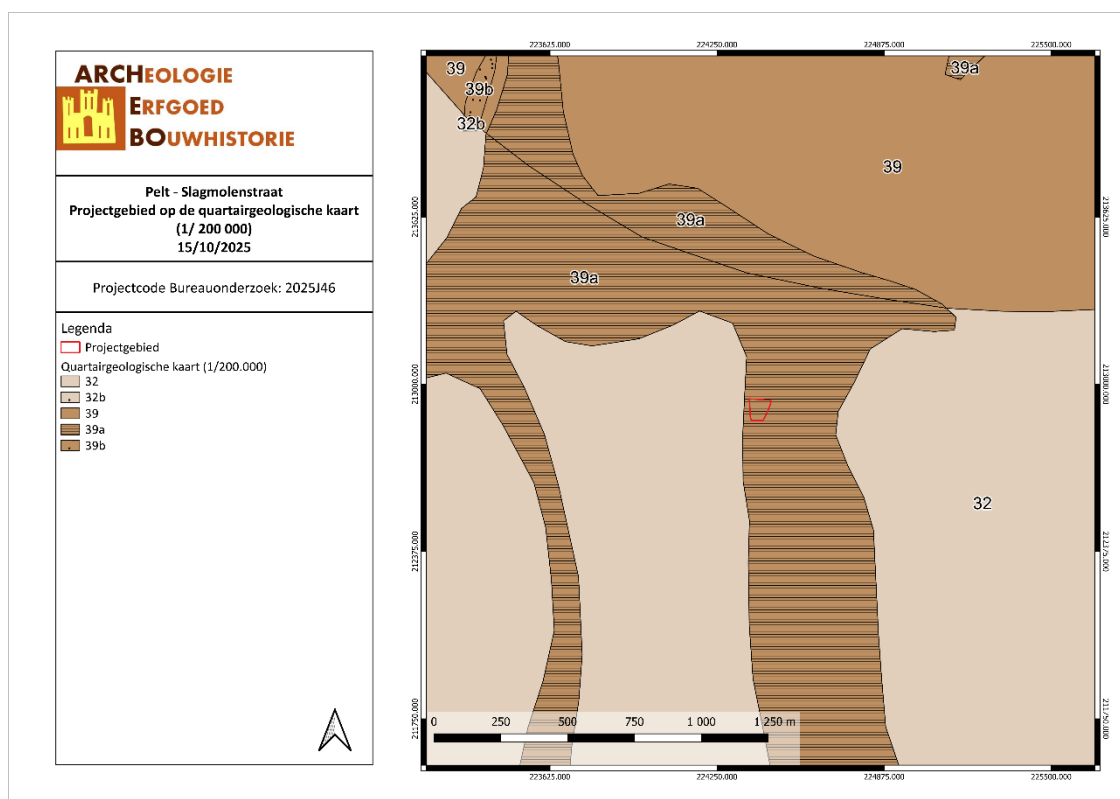
PESL/15/10/25/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)

² <https://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/mol-formation/>

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen type 39a. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen (Rijnsedimenten) van het Baveliaan (Post-Jaromillo – VroegPleistoceen). Bovenop deze laag liggen fluviatiele afzettingen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten van het Laat-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen. Hierboven zijn eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen) terug te vinden of hellingsafzettingen afkomstig uit het Quartair. Helemaal bovenaan zijn fluviatiele afzettingen (inclusief organochemische en perimariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).³

PESL/15/10/25/9 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)

39a	
FH	FH
ELPw-MPs en/of HQ	*
F (HMR) LP-MP	
F (R) VPb	
F (R) VPb	
F (R) VPb	
F (R) VPb	
F (R) VPb	
F (R) VPb	

<p>FH</p> <p>ELPw-MPs</p> <p>HQ</p> <p>F (HMR) LP-MP</p> <p>F (R) VPb</p> <p>F (R) VPb</p>	<p>fluviatiele afzettingen (inclusief organochemische en perimariene) afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).</p> <p>* De karteereenheid is mogelijk afwezig.</p> <p>eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen).</p> <p>hellingsafzettingen van het Quartair.</p> <p>fluviatiele afzettingen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten van het Laat-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen.</p> <p>fluviatiele afzettingen (Rijnsedimenten) van het Baveliaan (Post-Jaromillo – VroegPleistoceen)</p>
--	--

³ BOGEMANS F., *De quartairgeologische overzichtkaart van Vlaanderen*, Brussel 2005.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50 000) valt het volledige projectgebied binnen type 3. De jongste van deze afzetting bestaat uit de Formatie van Singraven. Deze lagen zijn afgezet door een meanderende rivier of beek. Deze Eenheid bestaande uit klei, venig en siltig fijn zand en soms grof zand. Hier en daar komen pure veenlagen voor. Vaak ijzerhoudend. Deze afzettingen zijn het resultaat van (sub)recente alluvatie in het bekken van de Grote en Kleine Nete. De eenheid komt eveneens voor in diverse beekvalleien, o.a. op het Kempisch Plateau. Komt overeen met het alm, alfe en alt van de vroegere geologische kaart. De dikte bedraagt meestal 1 à 2 m.

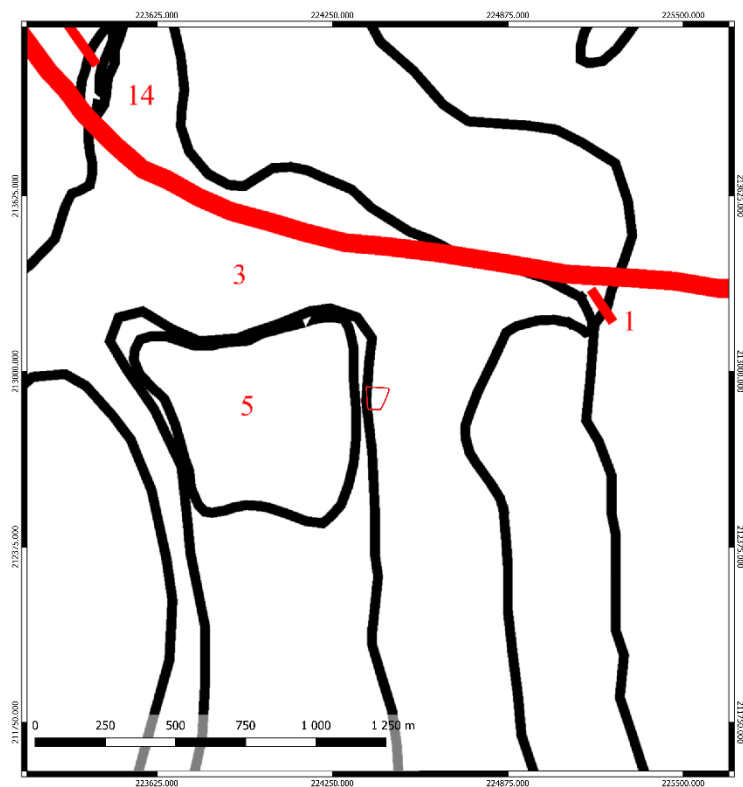

Hieronder zijn herwerkte Maas- en Rijnafzettingen terug te vinden. de eenheid zich onderscheidt van de in situ Maas- en Rijnafzettingen op basis van de geomorfologische positie, lithologie, structuren en zware mineralen. De afzettingen bestaan uit middelmatig tot grof zand met regelmatig bijmenging van grind. Ze komen voor in een brede band ten westen van het Kempisch Plateau (Glacis van Beringen-Diepenbeek). Herwerkte afzettingen komen ook voor ten noordoosten van de breuk van Reppel. Worden tevens aangetroffen in de grotere valleien op het Kempisch Plateau (bv. Dommel). De maximale dikte bedraagt ca. 4 m.

Deze laag rust vervolgens op de Lommel Zanden, dit zijn fluviatiele zanden afgezet door een verwilderd riviersysteem. De eenheden bestaan uit grijs middelmatig tot grof zand met lokaal grindbijmenging. De zware mineralen zijn typisch deze van Rijnafzettingen. De Lommel zanden bedekken in het gebied het Kempisch Plateau. Ten noorden van de breuk van Reppel liggen de Bocholt zanden onder de Lommel zanden. De dikte van de Lommel zanden schommelt tussen één à enkele meter in het westen tot 10 à 15 m in de graben. De Bocholt zanden zijn waarschijnlijk slechts enkele meter dik. Er moet benadrukt worden dat het bestaan van de Bocholt zanden op dit kaartblad vermoed wordt op basis van de resultaten van de quartairgeologische kartering van het aangrenzende kaartblad Maaseik. Helemaal onderaan zijn de Tertiair lagen terug te vinden.⁴

---

⁴ BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – kaartblad 17 Mol*, Leuven.

ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE
Pelt - Slagmolenstraat Projectgebied op de quartairgeologische kaart (1/ 50 000) 15/10/2025
Projectcode Bureauonderzoek: 2025J46
Legenda Projectgebied Quartairgeologische kaart (1/50.000)

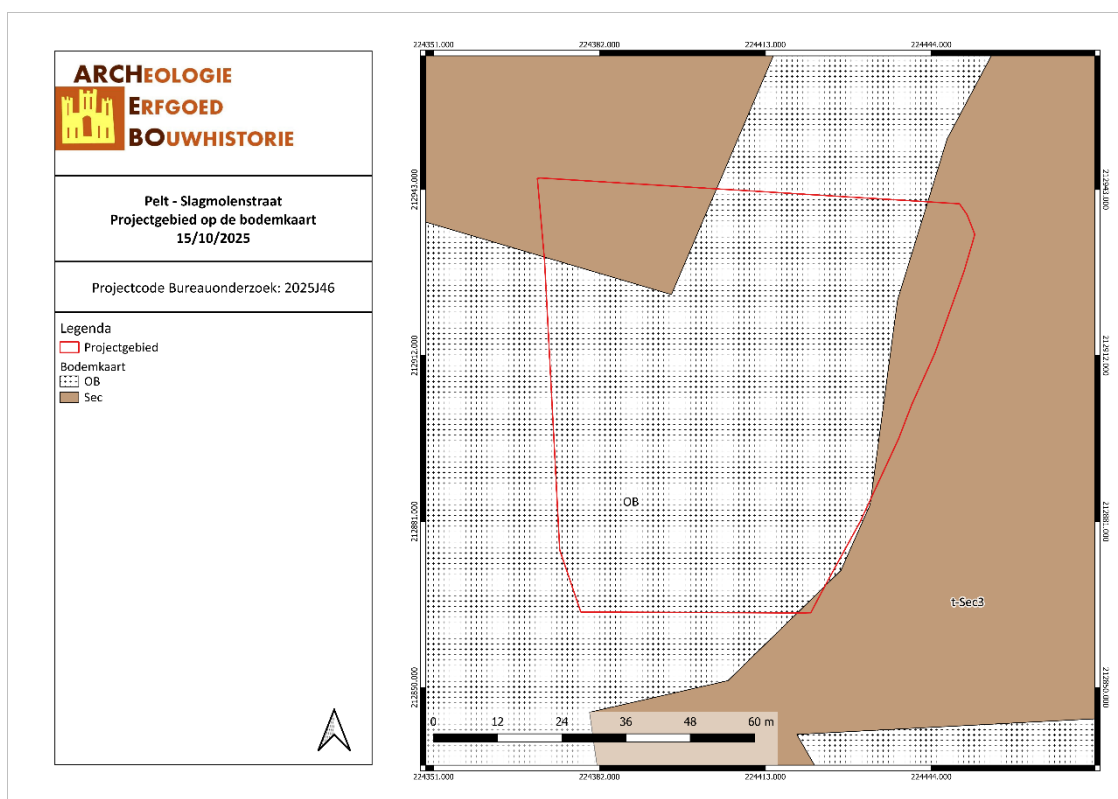
PESL/15/10/25/10 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noordwesten en het noordoosten binnen een t-Sec3 bodem, de rest van het projectgebied valt binnen een OB bodem. OB betekent ‘onder bebouwing’. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is.

t-Sec3 zijn natte grondwatergronden met reductiehorizont. De Sec gronden hebben allen gemeenschappelijke draineringskenmerken met roestverschijnselen welke zich aftekenen in het benedengedeelte van de humeuze bovengrond en een blauwgrijs reductie horizont welke begint tussen 100 en 120 cm diepte. Het zijn derhalve permanent natte bodems met winterwaterstand nabij het maaiveld (20-30 cm) en zomerwaterstand rond de 100 cm diepte. Soms zijn ze enkele weken overstroomd in de winter. Deze natte depressie- en beekvalleigronden zijn goed voor weiland. Mits rationele ontwatering en drainering kunnen ze voor akkerland in aanmerking komen voor de verbouwing van zomergewassen. Ze zijn ongeschikt voor tuinbouw. De productiviteit hangt nauw samen met de dikte van de humeuze bovengrond. De bodems met dunne humeuze bovengrond liggen onder bos (naaldhout en eik); de betere gronden (. . . 3) met dikke humeuze bovengrond worden als landbouwgrond uitgebaat, vooral weide. In deze reeks bodems liggen deze zonder profielontwikkeling iets lager en zijn daarom moeilijker te ontwateren. Voor bosbouw lijken ze iets te nat voor *Pinus sylvestris*; meer aangepaste naaldhoutsoorten zijn *Picea excelsa*, *Picea sitkaensis* en *Larix leptoleis*.⁵

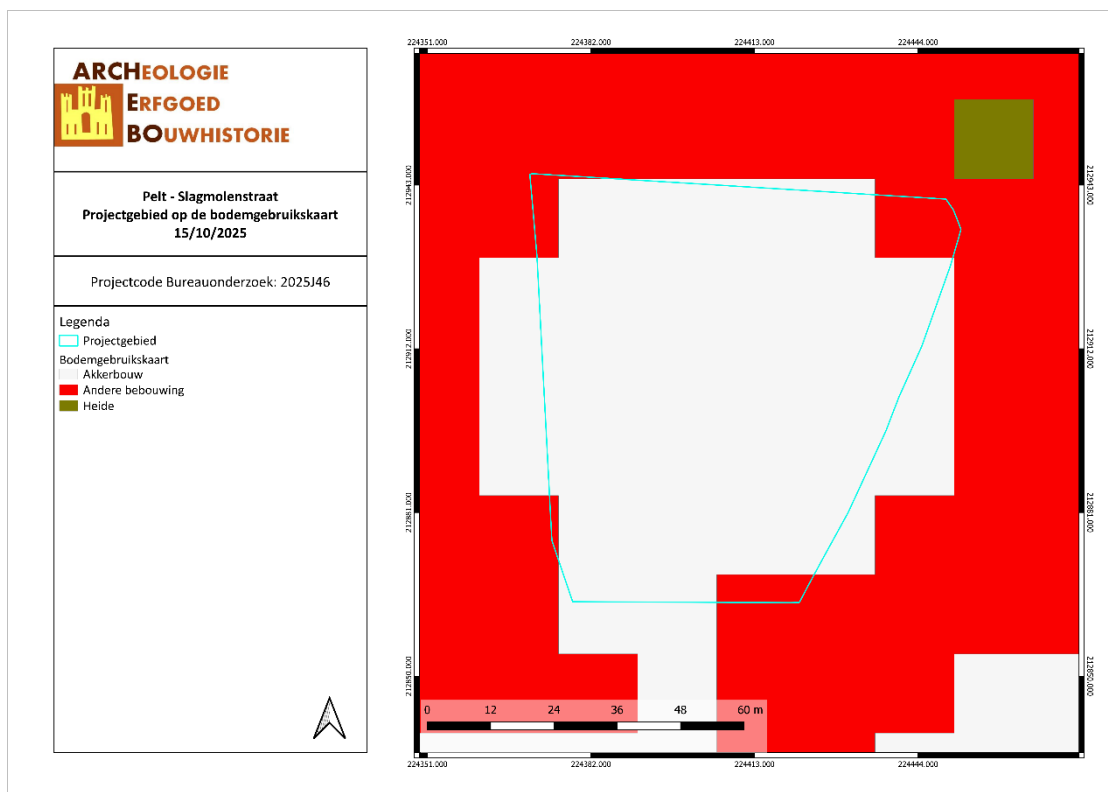
PESL/15/10/25/11 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)

Volgens de bodemgebruikskarta ligt het centrale deel van het projectgebied binnen akkerbouw. De uiterste hoeken van het projectgebied vallen binnen andere bebouwing. Op de potentiële bodemerosiekaart zijn er geen gegevens beschikbaar voor het projectgebied, maar ten zuiden van het

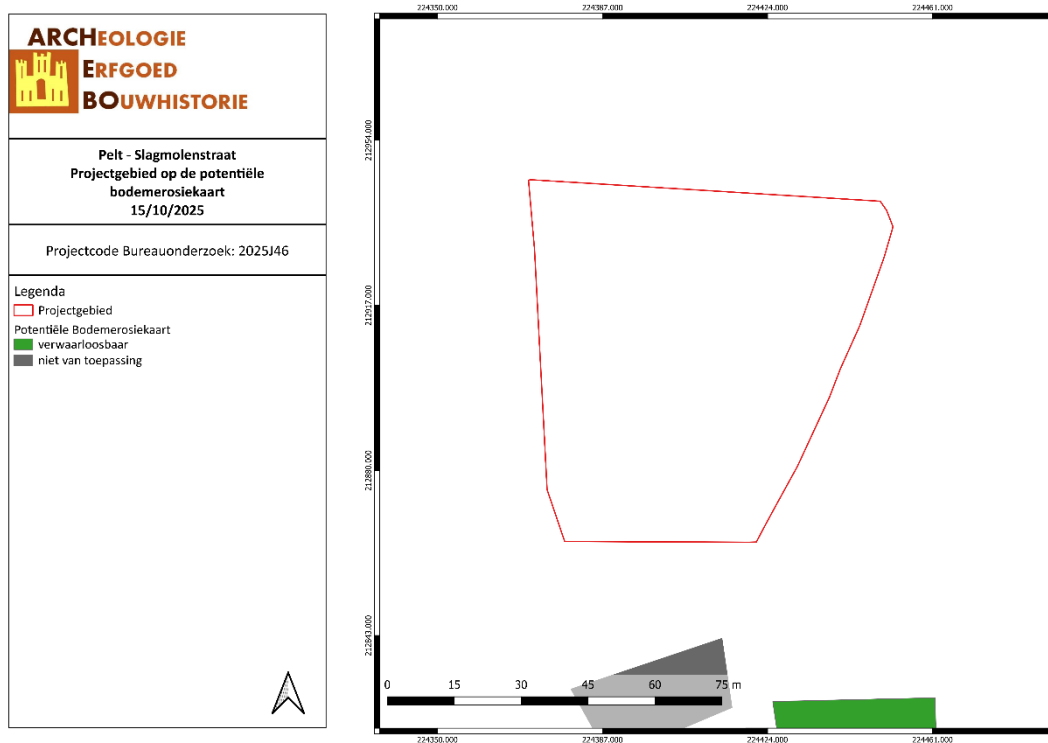
⁵ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

projectgebied is verwaarloosbare erosie terug te vinden.

PESL/15/10/25/12 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruiksaanpak (DOV, 2025)

PESL/15/10/25/13 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1km zijn 16 archeologische waarden bekend.

Ca. 857 m ten noorden van het projectgebied (CAI 988113) heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn sporen uit de 18de en 19de eeuw en de nieuwste tijd teruggevonden. Het betreffen funderingen, greppels kuilen en paalkuilen.

Ca. 892 m ten noorden van het projectgebied (CAI 150345) is het Norbertinessenklooster uit de 19de eeuw terug te vinden. Restanten van dit klooster zijn teruggevonden tijdens een vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Ca. 892 m ten noorden van het projectgebied (CAI 150346) zijn tijdens een vooronderzoek sporen aangetroffen uit de nieuwe tijd. Het betreft een waterput en bakstenen constructies.

Ca. 906 m ten noorden van het projectgebied (CAI 700543) is een vondstmelding gebeurt. Het betreffen mogelijk vondsten uit de Romeinse tijd.

Ca. 906 m ten noorden van het projectgebied (CAI 158123) is een toevalsvondst gemeld, het betreft restanten van een waterput.

Ca. 804 m ten noordoosten van het projectgebied (CAI 211900) heeft een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn mogelijk spiekers teruggevonden.

Ca. 929 m ten noordoosten van het projectgebied (CAI 982117) heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn 19de -eeuwse greppels en perceelgreppels aangetroffen.

Ca. 753 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 50043) heeft een erfgoedonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn vlakgraven en crematiegraven uit de La Tène periode aangetroffen.

Ca. 801 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 50805) heeft een erfgoedonderzoek plaatsgevonden. Hierbij zijn restanten aangetroffen uit de steentijd.

Ca. 838 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 211781) heeft een vooronderzoek met ingreep in de bodem plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn enkele paalkuilen en karrensporen aangetroffen.

Ca. 316 m ten zuiden van het projectgebied (CAI 161138) heeft een cartografische studie plaatsgevonden. Tijdens deze studie zijn er 17de -eeuwse schansen teruggevonden.

Ca. 396 m ten zuiden van het projectgebied (CAI 983578) heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek is aardewerk uit de metaaltijden aangetroffen.

Ca. 422 m ten zuiden van het projectgebied (CAI 60003) heeft een archeologische veldkartering plaatsgevonden. Tijdens deze veldkartering zijn kringgreppels aangetroffen.

Ca. 254 m ten zuidwesten van het projectgebied (CAI 212186) heeft een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek is een Zilveren Denarius uit de Vroege-Romeinse tijd aangetroffen.

Ca. 418 m ten zuidwesten van het projectgebied (CAI 226266) heeft een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en een archeologische opgraving plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn sporen aangetroffen uit de nieuwste tijd het betreffen perceelgreppels. Verder zijn er sporen aangetroffen uit de Prehistorie-Romeinse tijd, dit betreffen kuilen.

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

Binnen een straal van 400 m rondom het projectgebied werden 4 archeologienota opgesteld. Uit het bureauonderzoek, zie ook CAI 19260. Lijkt de verwachting voor archeologische restanten eerder hoog. Bijgevolg is vervolgonderzoek in de vorm van landschappelijke boringen en proefsleuven aanbevolen.⁶

Uit het bureauonderzoek en de landschappelijke boringen, zie ook CAI 13136. Blijkt dat het terrein reed verstoord en opgehoogd is. Vervolgonderzoek is bijgevolg niet aanbevolen.⁷

Uit het bureauonderzoek, zie ook CAI 24427. Blijkt op het eerste zicht dat het gebied archeologisch een hoog potentieel kent. Echter heeft er in 2019 een landschappelijke bodemonderzoek plaatsgevonden, dat dit tegenspreekt. Bijgevolg is het terrein vrijgegeven.⁸

Uit het bureauonderzoek, zie ook CAI 21717. Blijkt de oppervlakte waar de bodemingreep zal plaatsvinden eerder beperkt. Bijgevolg is de kenniswinst ook beperkt, waardoor er geen vervolgonderzoek is aanbevolen.⁹

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.¹⁰

Rondom het projectgebied bevinden zich een aantal gebieden waar vastgesteld is dat er geen archeologie meer aanwezig is. Verder zijn er nog gebieden aangeduid als beschermd monument, beschermd stads- of dorpsgezicht en vastgesteld bouwkundig erfgoed.

⁶ VAN DE KONIJNENBURG R., *Archeologienota Pelt Stationsstraat 74-76 (Wico-campus St. Maria, uitbreiding sporthal)*, Bree 2021.

⁷ VAN DE KONIJNENBURG R., *Archeologienota Pelt Stationsstraat 74-76 (Wico-Campus St. Maria)*, Bree 2019.

⁸ VAN BAAL M. et al, *Archeologienota Pelt – Stationsstraat*, Beerse 2022.

⁹ VAN BAAL M. et al, *Archeologienota Pelt, Hoppinpunt*, Beerse 2022.

¹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 24 januari 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

**ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE**

Pelt - Slagmolenstraat
Projectgebied en IOE relicten op het GRB
15/10/2025

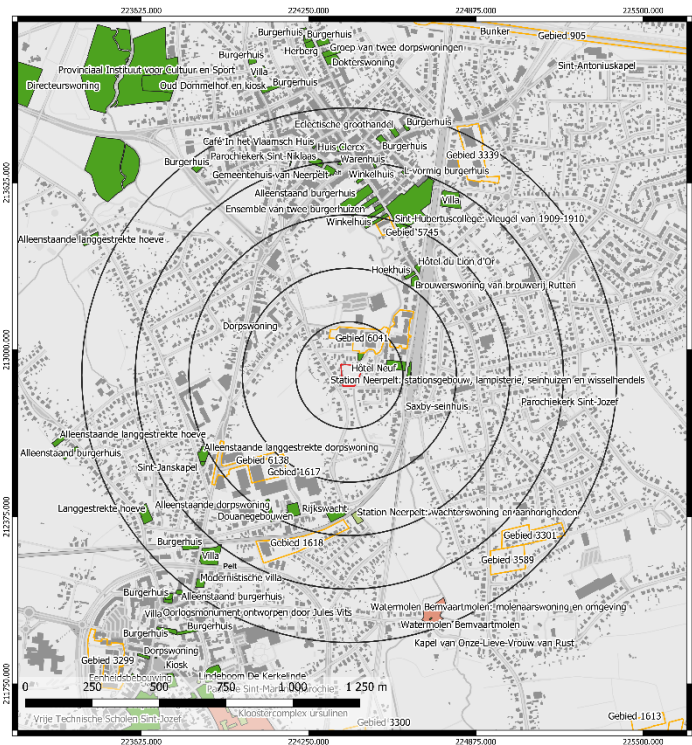
Projectcode Bureauonderzoek: 2025J46

Legenda

- Projectgebied
- Afstand 200 m
- aanduidingsobjecten**
- Beschermd monument
- Beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek
- Gebied geen archeologie, gewestelijk
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed

GRB-basiskaart-grijswaarden

PESL/15/10/25/15 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis¹¹

Overpelt werd voor het eerst genoemd in 815 als *Palethe*, later als *Pelthe* en *Peelt* geschreven. Dit komt van het Latijn: "palus", wat moeras betekent. Het huidige dorp Overpelt is ontstaan uit de herdgang Dorp-Hasselt. Hierin is Hasselt een afgeleide van hazelaar.

In Overpelt zijn er sporen van prehistorische beschaving teruggevonden, o.a. zogenaamde urnenvelden. Samen met het lager gelegen Neerpelt werd het vanaf de vroege middeleeuwen dichter bevolkt. Tot 1259 werden Over- en Neerpelt samen met de naam Pelt aangeduid. In de late middeleeuwen en daarna vormt Overpelt, samen met Neerpelt, Kaulille en Kleine-Brogel het ambt Pelt, een bestuurlijk gebied in het Graafschap Loon (tot 1366), daarna in het onafhankelijke Prinsbisdom Luik (tot aan de Franse Revolutie).

Overpelt kende vier herdgangen: Dorp-Hasselt, Lindel, Hoeven-Heesakker en Hoverseinde-Haspershoven, die elk een zekere zelfstandigheid bezaten. Tegenwoordig zijn daaruit de gehuchten Lindelhoeven en Haspershoven voortgekomen, terwijl Dorp-Hasselt tot het huidige centrum Overpelt is uitgegroeid. Het dorp kende drie laathoeven, toebehorend aan respectievelijk de Abdij van Floreffe, de Abdij van Sint-Truiden en de Abdij van Averbode. Vooral de Abdij van Floreffe bezat vanaf 1140 grote gebieden, welke ontgonnen werden en waarop drie hoeven werden gesticht: Grote Hoeve, Kleine Hoeve en Panhoeve. De Abdij beschikte over drie watermolens (Kleine Molen, Wedelse Molen en Bemvoortse Molen), een kapel, visvijvers en een brouwerij.

Een bloeitijd vond plaats in de 16de eeuw, toen de lakennijverheid bloeide. In 1545 werd toestemming verleend tot de stichting van een lakenhal. Ook hield men sindsdien een weekmarkt en twee jaarmarkten.

In de 17de eeuw, toen troepen de streek onveilig maakten, werden er schansen opgericht om de bevolking te beschermen tegen rondtrekkende troepen. Zo ontstonden de Lindelseschans (1627), de Hoevenersschans, de Hoverseindseschans (1679), de Heesakkerschans en de Hasseltseschans (1643). Deels zijn deze schansen nog in het landschap zichtbaar.

Krijgshandelingen heeft Overpelt gekend: In 1543 trokken troepen van Keizer Karel V door Overpelt om de calvinisten in Sittard en Venlo te bevechten. In 1568, in 1577 en 1587 werd Overpelt opnieuw geteisterd, de laatste jaren door protestantse troepen respectievelijk Hollandse ruiters. Van 1638-1640 waren het Hessische troepen, en van 1646-1654 waren het de troepen van Karel IV van Lotharingen welke plunderden en brandschatten. Begin 18de eeuw (Spaanse Successieoorlog) waren het Hollandse troepen en in de 2e helft van de 18de eeuw kwamen er weer allerlei troepen, waaronder de Franse. Door dit alles werd de bevolking ook regelmatig door pestepidemieën en andere ziekten getroffen.

In het Hobos te Overpelt woonde een belangrijke figuur in de strijd tegen de Bokkerijders, Drossaerd Jan Clerx (1759-1840), die tal van Bokkerijders liet terechtstellen.

In 1902 stichtten de Ursulinen in Overpelt een klooster aan de huidige Kloosterstraat. Zij begonnen een meisjesschool, en breidden hun activiteiten geleidelijk uit met een bewaarschool, een kloosterboerderij en (1910) een kapel in gewapend beton (mogelijk de eerste in België). In 1920 volgde een huishoudschool welke later sterk werd uitgebreid, in 1929 een Lourdesgrot, en in 1938 een middelbare school. De gebouwen werden geleidelijk uitgebreid en bestaan nog steeds.

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 15 oktober 2025, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.
Wikipedia, "Overpelt".

Vanaf 1815 werd Overpelt een gemeente in de provincie Limburg van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden; na de opsplitsing van Limburg (1839) werd het een gemeente in Belgisch-Limburg. Afgezien van de arbeiderswijk in Overpelt-Fabriek behield de gemeente nog tot de jaren 1950-60 een uitgesproken landelijk karakter. Door de uitbreiding van verkavelingen en de uitbouw van het industrieterrein is het uitzicht van de gemeente de voorbije decennia grondig veranderd. Met de komst van het Mariaziekenhuis en talrijke flats evolueerde Overpelt tot een kleinstedelijk gebied, samen met het aanpalende Neerpelt. Een poging om de twee gemeenten in 1977 te fuseren mislukte na plaatselijk protest. Datzelfde jaar stond Overpelt de wijk Kloosterbos af aan zuidelijke buur Eksel.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de-eeuwse cartografische bronnen behandeld, zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹²

Het projectgebied valt buiten het bereik van de Villaretkaart, bijgevolg is het projectgebied niet gekarteerd op deze kaart. De Ferrariskaart toont aan dat het in een akkerland gelegen is en doorsnede wordt door een reeks bomen. Ten oosten is een rivier gelegen. Dit is waarschijnlijk de rivier die vandaag de dag ook terug te vinden is ten oosten van het projectgebied. Dit wil zeggen dat het projectgebied waarschijnlijk iets verder naar het oosten gekarteerd moet worden.

¹² 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE
Pelt - Slagmolenstraat Projectgebied op de Ferrariskaart 15/10/2025
Projectcode Bureauonderzoek: 2025J46
Legenda □ Projectgebied Ferrariskaart (1777), Vlaanderen

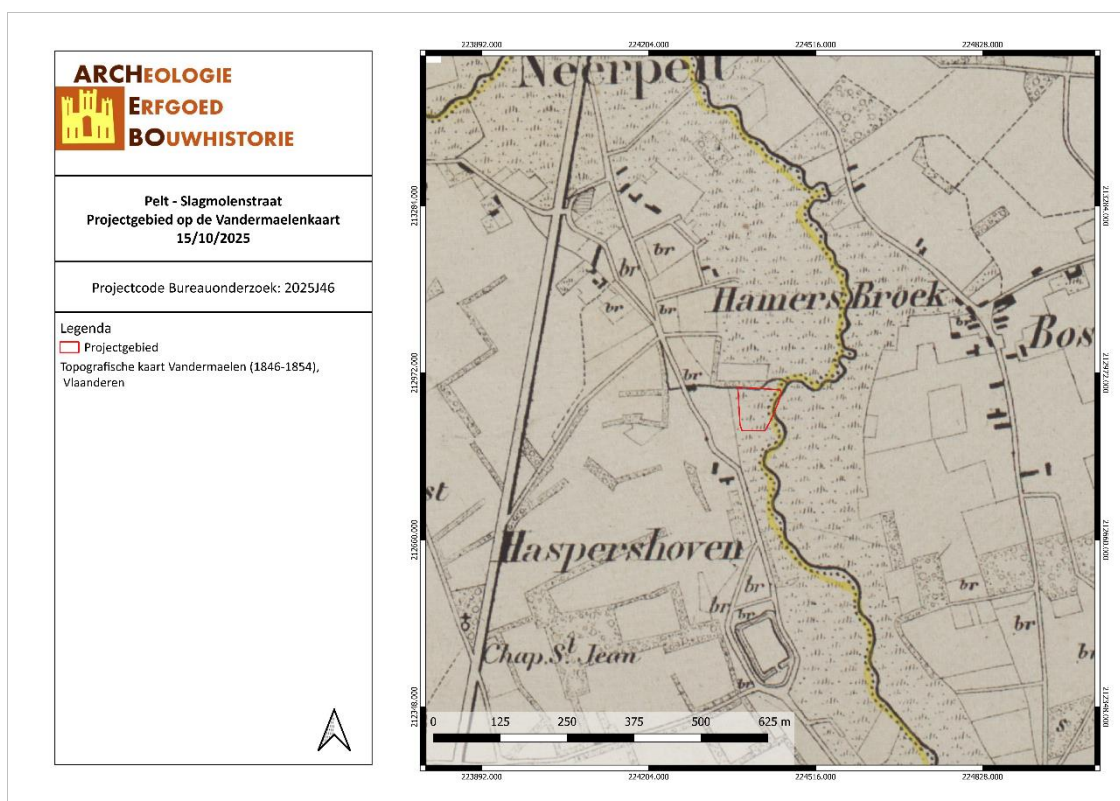

PESL/15/10/25/16 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹³ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

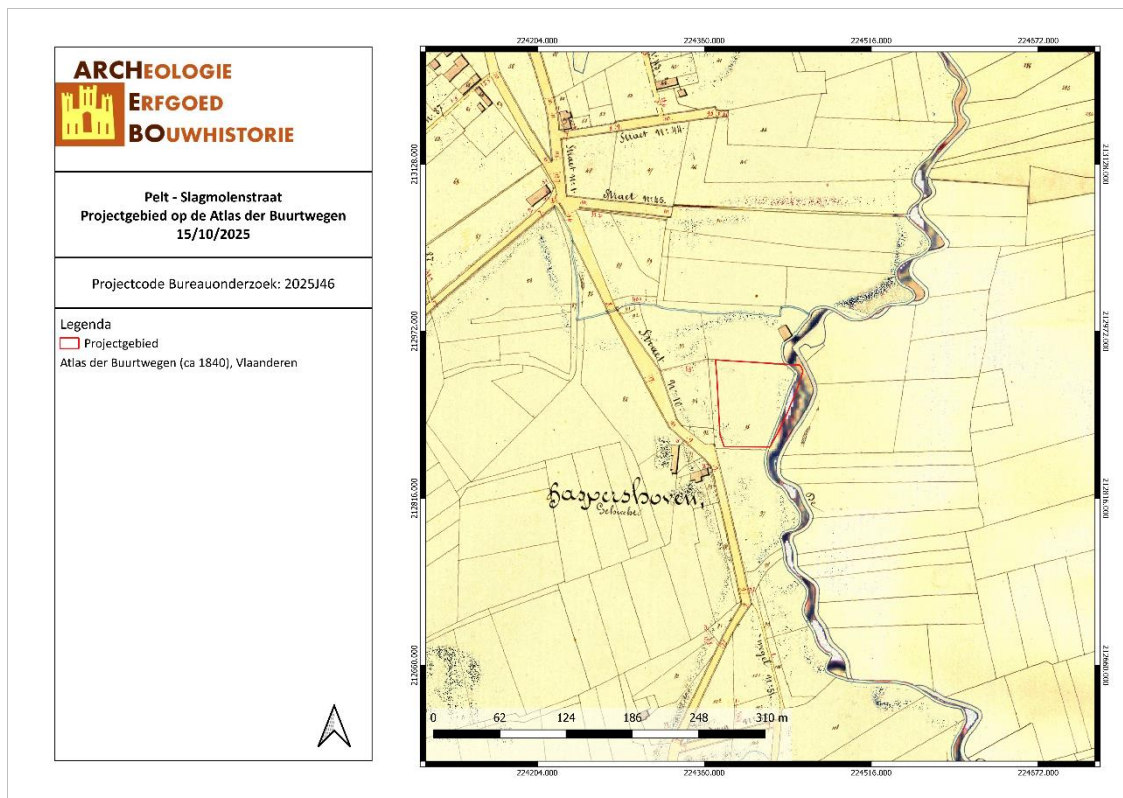
Het projectgebied valt buiten het bereik van de Popp-kaart, bijgevolg is het projectgebied niet gekarteerd op deze kaart. Op zowel de Vandermaelenkaart als de Atlas der Buurtwegen is direct ten oosten van het projectgebied een rivier terug te vinden. De projectie van deze kaarten zijn dus accurater dan de Ferrariskaart. Op de Vandermaelenkaart is terug te vinden dat het projectgebied binnen een grasland gelegen is. Verder tonen alle historische kaarten aan dat er geen gebouwen terug te zijn binnen het gebied.

PESL/15/10/25/17 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)

¹³ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 24 januari 2024, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

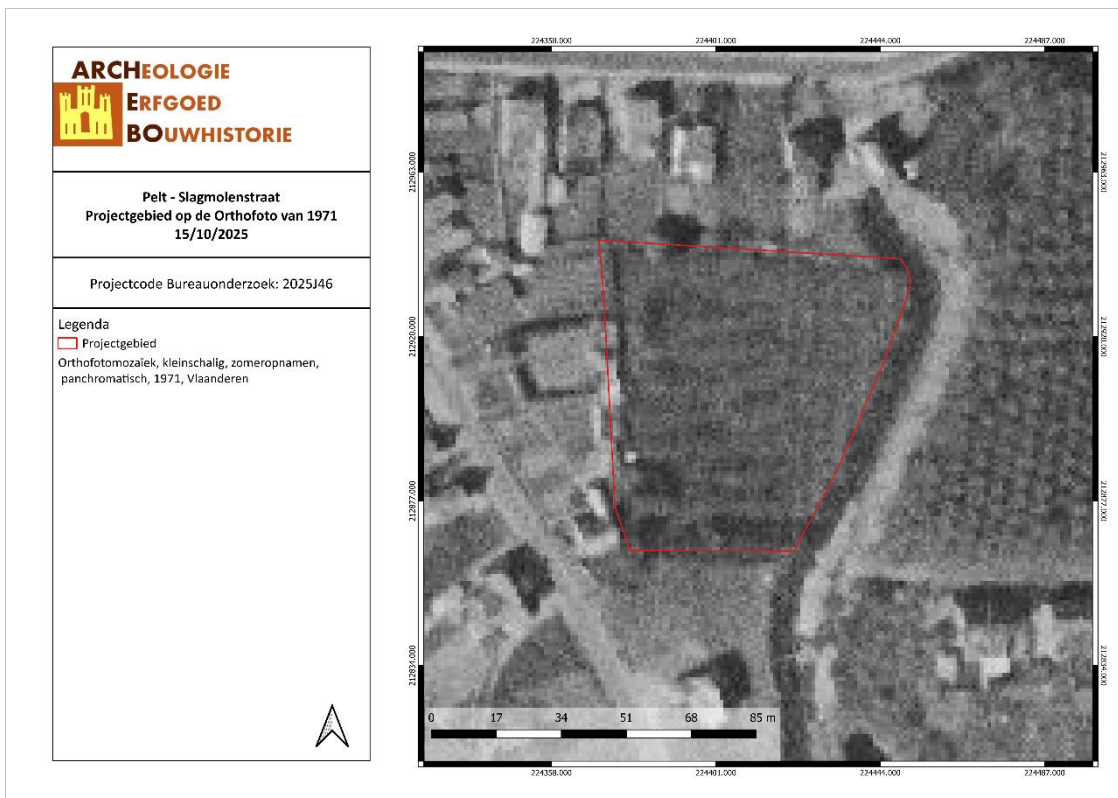
PESL/15/10/25/18 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken.

De topografische kaarten van 1873 tot en met 1939 tonen hetzelfde aan als de historische kaarten.

Op de orthofoto van 1971 is het oosten van het projectgebied in gebruik als bos. Dit is duidelijk terug te vinden op de orthofoto van 1979-1990, daarnaast toont deze foto ook aan dat er in het westen van het gebied reeds gebouwtjes/ schuren zijn terug te vinden. De orthofoto van 2000-2003 toont aan dat het oosten van het projectgebied ontbost is en sindsdien is de huidige situatie terug te vinden.

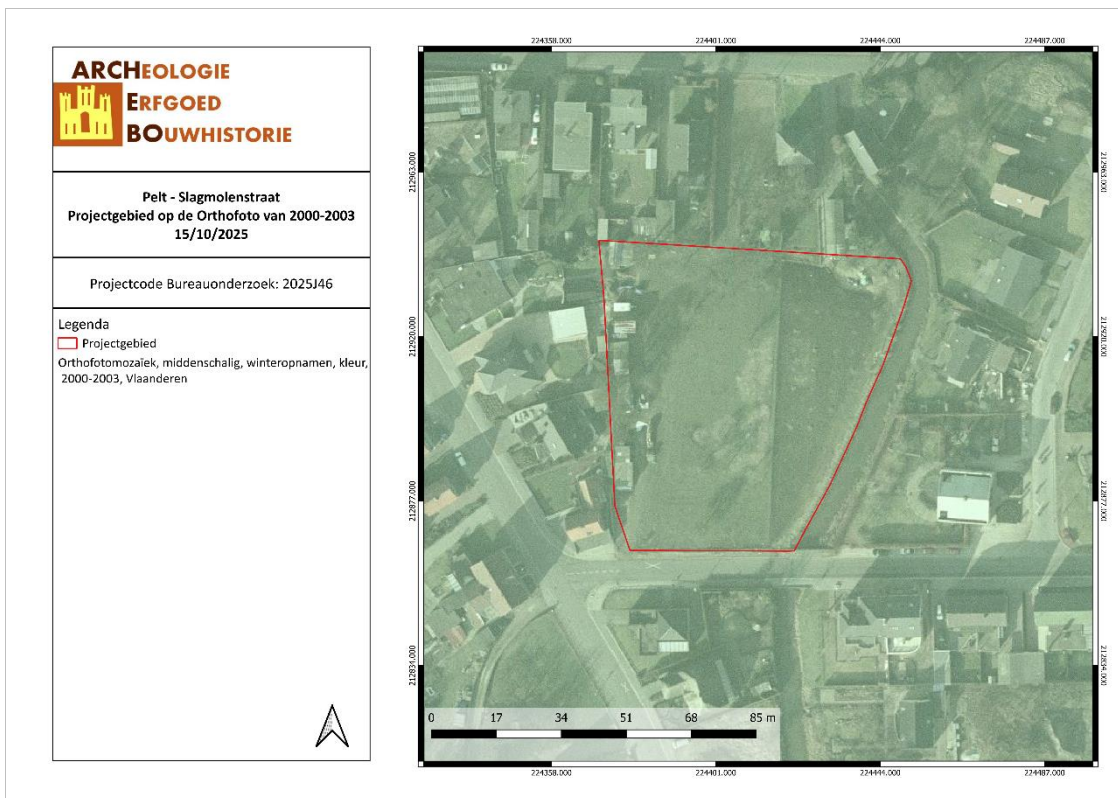
PESL/15/10/25/19 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)

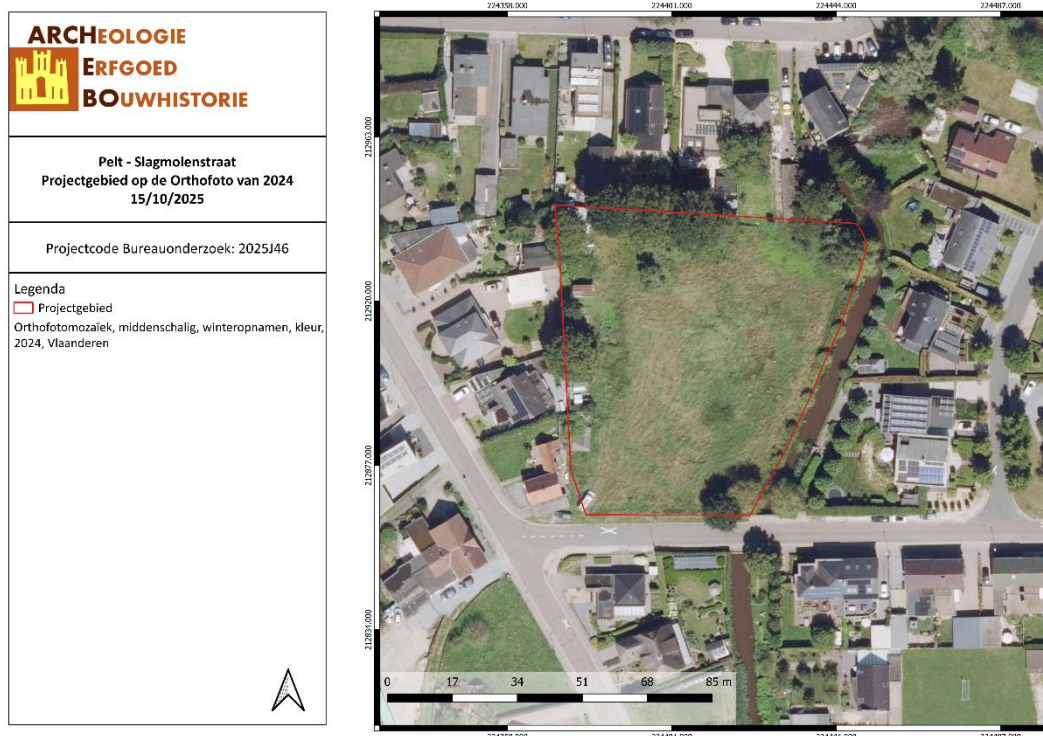

PESL/15/10/25/20 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2025)

PESL/15/10/25/21 - Digitale aanmaak
 Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025)

PESL/15/10/25/22 - Digitale aanmaak
 Figuur 25: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noordwesten en het noordoosten binnen een t-Sec3 bodem, de rest van het projectgebied valt binnen een OB bodem. OB betekent 'onder bebouwing'. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is.

t-Sec3 zijn natte grondwatergronden met reductiehorizont. De Sec gronden hebben allen gemeenschappelijke draineringskenmerken met roestverschijnselen welke zich aftekenen in het benedengedeelte van de humeuze bovengrond en een blauwgrijs reductie horizont welke begint tussen 100 en 120 cm diepte. Het zijn derhalve permanent natte bodems met winterwaterstand nabij het maaiveld (20-30 cm) en zomerwaterstand rond de 100 cm diepte. Soms zijn ze enkele weken overstromd in de winter. Deze natte depressie- en beekvalleigronden zijn goed voor weiland. Mits rationele ontwatering en drainering kunnen ze voor akkerland in aanmerking komen voor de verbouwing van zomergewassen. Ze zijn ongeschikt voor tuinbouw. De productiviteit hangt nauw samen met de dikte van de humeuze bovengrond. De bodems met dunne humeuze bovengrond liggen onder bos (naaldhout en eik); de betere gronden (. . . 3) met dikke humeuze bovengrond worden als landbouwgrond uitgebaat, vooral weide. In deze reeks bodems liggen deze zonder profielontwikkeling iets lager en zijn daarom moeilijker te ontwateren. Voor bosbouw lijken ze iets te nat voor *Pinus sylvestris*; meer aangepaste naaldhoutsoorten zijn *Picea excelsa*, *Picea sitkaensis* en *Larix leptoletis*.¹⁴

Het projectgebied ligt ten noorden van de dorpskern van Overpelt in een lintbebouwing. Ten oosten van het projectgebied ligt het station van Neerpelt. In de ruimere omgeving zijn in het oosten akkerlanden terug te vinden. In de ruimere omgeving is waar te nemen dat het projectgebied ten noorden van een helling gelegen is. De dichtstbijzijnde waterloop ligt direct ten oosten van het projectgebied. Door de nabije ligging van water is de trefkans voor steentijd sites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het gebied in gebruik was als weiland tot de orthofoto van 1971. Vanaf deze periode is er in het oosten van het projectgebied een bos terug te vinden. De orthofoto van 1979-1990 toont aan dat er vanaf deze periode gebouwtjes/schuurtjes zijn terug te vinden in het westen van het gebied. Vanaf de orthofoto van 2000-2003 zijn de bomen verdwenen en is de huidige situatie terug te vinden.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 16 CAI locaties. Het gaat om verschillende vooronderzoeken met ingreep in de bodem. Tijdens deze onderzoeken zijn sporen en vondsten aangetroffen uit verschillende tijdsperiodes. Zoals de Prehistorie tot en met de Nieuwste tijd. Verder zijn er enkele vondstmeldingen en toevalsvondsten waarbij mogelijk Romeins materiaal is gemeld, een waterput etc. Daarnaast heeft er een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die een vondst uit de Romeinse periode aan het licht heeft gebracht. Tot slot hebben er enkele erfgoedonderzoeken plaatsgevonden, cartografische onderzoeken en historische onderzoeken. Tijdens deze onderzoeken zijn crematieresten en vlakgraven uit de La Tène periode teruggevonden, vondsten uit de steentijd, 17de -eeuwse schansen op historische kaarten, en schansen uit de nieuwe tijd.

¹⁴ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Binnen het projectgebied zijn reeds bomen en een aantal schuren aanwezig. Deze bomen dienen bewaard te blijven en zullen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek. De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in twee loten. Deze loten liggen haaks op de Slagmolenstraat en zullen via deze weg betreden worden. De toekomstige woningen zullen geplaatst worden achter de rooilijnen. Verder dienen er nutsvoorzieningen aangelegd te worden zoals elektriciteit, water, riolering en dergelijke. Daarnaast zijn er nog voor- en achtertuinten. Tot slot dient er in het oosten een strook vrijgehouden te worden van ca. 5 m voor de erfdienstbaarheid van de waterloop.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat en er nog niet geweten is welke woningen er in de toekomst gebouwd zullen worden en tot welke diepte er verstoring zal plaatsvinden, in zowel de tuinzones als op de bouwplaatsen. Wordt er uitgegaan van een volledige verstoring van het gebied. Hierbij zullen er geen bodemingrepen plaatsvinden in het oosten van het projectgebied nabij de waterloop en zullen de bomen bewaard blijven. Deze gebieden mogen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 16 CAI locaties. Het gaat om verschillende vooronderzoeken met ingreep in de bodem. Tijdens deze onderzoeken zijn sporen en vondsten aangetroffen uit verschillende tijdsperiodes. Zoals de Prehistorie tot en met de Nieuwste tijd. Verder zijn er enkele vondstmeldingen en toevalsvondsten waarbij mogelijk Romeins materiaal is gemeld, een waterput etc. Daarnaast heeft er een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die een vondst uit de Romeinse periode aan het licht heeft gebracht. Tot slot hebben er enkele erfgoedonderzoeken plaatsgevonden, cartografische onderzoeken en historische onderzoeken. Tijdens deze onderzoeken zijn crematieresten en vlakgraven uit de La Tène periode teruggevonden, vondsten uit de steentijd, 17de -eeuwse schansen op historische kaarten, en schansen uit de nieuwe tijd.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het gebied in gebruik was als weiland tot de orthofoto van 1971. Vanaf deze periode is er in het oosten van het projectgebied een bos terug te vinden. De orthofoto van 1979-1990 toont aan dat er vanaf deze periode gebouwtjes/schuurtjes zijn terug te vinden in het westen van het gebied. Vanaf de orthofoto van 2000-2003 zijn de bomen verdwenen en is de huidige situatie terug te vinden.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Het projectgebied ligt ten noorden van de dorpskern van Overpelt in een lintbebouwing. Ten oosten van het projectgebied ligt het station van Neerpelt. In de ruimere omgeving zijn in het oosten akkerlanden terug te vinden. In de ruimere omgeving is waar te nemen dat het projectgebied ten noorden van een helling gelegen is. De dichtstbijzijnde waterloop ligt direct ten oosten van het projectgebied. Door de nabije ligging van water is de trefkans voor steentijd sites in dit gebied eerder hoog.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Welke verstoringsgraad het verwijderen van de bomen heeft gehad op het projectgebied kan op basis van het bureauonderzoek niet gezegd worden.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zijn reeds bomen en een aantal schuren aanwezig. Deze bomen dienen bewaard te blijven en zullen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek. De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in twee loten. Deze loten liggen haaks op de Slagmolenstraat en zullen via deze weg betreden worden. De toekomstige woningen zullen geplaatst worden achter de rooilijnen. Verder dienen er nutsvoorzieningen aangelegd te worden zoals elektriciteit, water, riolering en dergelijke. Daarnaast zijn er nog voor- en achtertuinen. Tot slot dient er in het oosten een strook vrijgehouden te worden van ca. 5 m voor de erfdienstbaarheid van de waterloop.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat en er nog niet geweten is welke woningen er in de toekomst gebouwd zullen worden en tot welke diepte er verstoring zal plaatsvinden, in zowel de tuinzones als op de bouwplaatsen. Wordt er uitgegaan van een volledige verstoring van het gebied. Hierbij zullen er geen bodemingrepen plaatsvinden in het oosten van het projectgebied nabij de waterloop en zullen de bomen bewaard blijven. Deze gebieden mogen dus ontzien worden van het archeologisch onderzoek.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noordwesten en het noordoosten binnen een t-Sec3 bodem, de rest van het projectgebied valt binnen een OB bodem. OB betekent 'onder bebouwing'. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is.

t-Sec3 zijn natte grondwatergronden met reductiehorizont. De Sec gronden hebben allen gemeenschappelijke draineringskenmerken met roestverschijnselen welke zich aftekenen in het benedengedeelte van de humeuze bovengrond en een blauwgrijs reductie horizont welke begint tussen 100 en 120 cm diepte. Het zijn derhalve permanent natte bodems met winterwaterstand nabij het maaiveld (20-30 cm) en zomerwaterstand rond de 100 cm diepte. Soms zijn ze enkele weken overstromd in de winter. Deze natte depressie- en beekvalleiggronden zijn goed voor weiland. Mits rationele ontwatering en drainering kunnen ze voor akkerland in aanmerking komen voor de verbouwing van zomergewassen. Ze zijn ongeschikt voor tuinbouw. De productiviteit hangt nauw samen met de dikte van de humeuze bovengrond. De bodems met dunne humeuze bovengrond liggen onder bos (naaldhout en eik); de betere gronden (. . . 3) met dikke humeuze bovengrond worden als landbouwgrond uitgebaat, vooral weide. In deze reeks bodems liggen deze zonder profielontwikkeling iets lager en zijn daarom moeilijker te ontwateren. Voor bosbouw lijken ze iets te nat voor *Pinus sylvestris*; meer aangepaste naaldhoutsoorten zijn *Picea excelsa*, *Picea sitkaensis* en *Larix leptolepis*.¹⁵

Het projectgebied ligt ten noorden van de dorpskern van Overpelt in een lintbebouwing. Ten oosten van het projectgebied ligt het station van Neerpelt. In de ruimere omgeving zijn in het oosten akkerlanden terug te vinden. In de ruimere omgeving is waar te nemen dat het projectgebied ten noorden van een helling gelegen is. De dichtstbijzijnde waterloop ligt direct ten oosten van het projectgebied. Door de nabije ligging van water is de trefkans voor steentijd sites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het gebied in gebruik was als weiland tot de orthofoto van 1971. Vanaf deze periode is er in het oosten van het projectgebied een bos terug te vinden. De orthofoto van 1979-1990 toont aan dat er vanaf deze periode gebouwtjes/schuurtjes zijn terug te vinden in het westen van het gebied. Vanaf de orthofoto van 2000-2003 zijn de bomen verdwenen en is de huidige situatie terug te vinden.

¹⁵ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 16 CAI locaties. Het gaat om verschillende vooronderzoeken met ingreep in de bodem. Tijdens deze onderzoeken zijn sporen en vondsten aangetroffen uit verschillende tijdsperiodes. Zoals de Prehistorie tot en met de Nieuwste tijd. Verder zijn er enkele vondstmeldingen en toevalsvondsten waarbij mogelijk Romeins materiaal is gemeld, een waterput etc. Daarnaast heeft er een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die een vondst uit de Romeinse periode aan het licht heeft gebracht. Tot slot hebben er enkele erfgoedonderzoeken plaatsgevonden, cartografische onderzoeken en historische onderzoeken. Tijdens deze onderzoeken zijn crematieresten en vlakgraven uit de La Tène periode teruggevonden, vondsten uit de steentijd, 17de -eeuwse schansen op historische kaarten, en schansen uit de nieuwe tijd.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied ligt ten noorden van de dorpskern van Overpelt in een lintbebouwing. Ten oosten van het projectgebied ligt het station van Neerpelt. In de ruimere omgeving zijn in het oosten akkerlanden terug te vinden. In de ruimere omgeving is waar te nemen dat het projectgebied ten noorden van een helling gelegen is. De dichtstbijzijnde waterloop ligt direct ten oosten van het projectgebied. Door de nabije ligging van water is de trefkans voor steentijd sites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het gebied in gebruik was als weiland tot de orthofoto van 1971. Vanaf deze periode is er in het oosten van het projectgebied een bos terug te vinden. De orthofoto van 1979-1990 toont aan dat er vanaf deze periode gebouwtjes/schuurtjes zijn terug te vinden in het westen van het gebied. Vanaf de orthofoto van 2000-2003 zijn de bomen verdwenen en is de huidige situatie terug te vinden.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 16 CAI locaties. Het gaat om verschillende vooronderzoeken met ingreep in de bodem. Tijdens deze onderzoeken zijn sporen en vondsten aangetroffen uit verschillende tijdsperiodes. Zoals de Prehistorie tot en met de Nieuwste tijd. Verder zijn er enkele vondstmeldingen en toevalsvondsten waarbij mogelijk Romeins materiaal is gemeld, een waterput etc. Daarnaast heeft er een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die een vondst uit de Romeinse periode aan het licht heeft gebracht. Tot slot hebben er enkele erfgoedonderzoeken plaatsgevonden, cartografische onderzoeken en historische onderzoeken. Tijdens deze onderzoeken zijn crematieresten en vlakgraven uit de La Tène periode teruggevonden, vondsten uit de steentijd, 17de -eeuwse schansen op historische kaarten, en schansen uit de nieuwe tijd.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart – kaartblad 17 Mol*, Leuven.

GOOSSENS E., GULLENTOPS F. en VANDENBERGHE N., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 32, Leuven*, Leuven, 2007, p. 29.

GULLENTOPS F. & WOUTERS L., *Delfstoffen in Vlaanderen Brussel 1996*, 15–17.

LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

VAN BAAL M. et al, *Archeologienota Pelt – Stationsstraat*, Beerse 2022.

VAN BAAL M. et al, *Archeologienota Pelt, Hoppinpunt*, Beerse 2022.

VAN DE KONIJNENBURG R., *Archeologienota Pelt Stationsstraat 74-76 (Wico-Campus St. Maria)*, Bree 2019.

VAN DE KONIJNENBURG R., *Archeologienota Pelt Stationsstraat 74-76 (Wico-campus St. Maria, uitbreiding sporthal)*, Bree 2021.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025).....	9
Figuur 6: Verkavelingsplan (Opdrachtgever, 2025)	10
Figuur 7: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NO-ZW) (Geopunt, 2025)	11
Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025)	12
Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)	12
Figuur 10: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)	13
Figuur 11: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)	14
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)	15
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025) .	17
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)	18
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruikskaart (DOV, 2025)	19
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)	19
Figuur 17: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)	21
Figuur 18: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)	23
<i>Figuur 19: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025) .....</i>	<i>26</i>
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)	27
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025).....	28
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)	29
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2025).....	29
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025).....	30
<i>Figuur 25: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025) .....</i>	<i>30</i>

7 PLANNENLIJST

PESL/15/10/25/1 - Digitale aanmaak	6
PESL/15/10/25/2 - Digitale aanmaak	6
PESL/15/10/25/3 - Digitale aanmaak	8
PESL/15/10/25/4 - Digitale aanmaak	9
PESL/15/10/25/5 - Digitale aanmaak	12
PESL/15/10/25/6 - Digitale aanmaak	12
PESL/15/10/25/7 - Digitale aanmaak	13
PESL/15/10/25/8 - Digitale aanmaak	14
PESL/15/10/25/9 - Digitale aanmaak	15
PESL/15/10/25/10 - Digitale aanmaak	17
PESL/15/10/25/11 - Digitale aanmaak	18
PESL/15/10/25/12 - Digitale aanmaak	19
PESL/15/10/25/13 - Digitale aanmaak	19
PESL/15/10/25/14 - Digitale aanmaak	21
PESL/15/10/25/15 - Digitale aanmaak	23
PESL/15/10/25/16 - Digitale aanmaak	26
PESL/15/10/25/17 - Digitale aanmaak	27
PESL/15/10/25/18 - Digitale aanmaak	28
PESL/15/10/25/19 - Digitale aanmaak	29
PESL/15/10/25/20 - Digitale aanmaak	29
PESL/15/10/25/21 - Digitale aanmaak	30
PESL/15/10/25/22 - Digitale aanmaak	30